DOMSTOLENS DOM (Store Afdeling)

21. februar 2006 *

I sag C-286/03,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 234 EF, indgivet af Oberster Gerichtshof (Østrig) ved afgørelse af 27. maj 2003, indgået til Domstolen den 3. juli 2003, i sagen:

Silvia Hosse

mod

Land Salzburg,

har

DOMSTOLEN (Store Afdeling)

sammensat af præsidenten, V. Skouris, afdelingsformændene P. Jann, C.W.A. Timmermans, A. Rosas, K. Schiemann og J. Makarczyk samt dommerne J.-P. Puissochet (refererende dommer), R. Silva de Lapuerta, K. Lenaerts, P. Kūris, E. Juhász, G. Arestis og A. Borg Barthet,

* Processprog: tysk.

generaladvokat: J. Kokott
justitssekretær: ekspeditionssekretær K. Sztranc,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 31. maj 2005,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Silvia Hosse ved Rechtsanwälte W. Riedl og P. Ringhofer

— Land Salzburg ved Rechtsanwälte F. Hitzenbichler og B. Zettl

— den østrigske regering ved E. Riedl og M. Winkler, som befuldmægtigede

— den nederlandske regering ved H.G. Sevenster og N.A.J. Bel, som befuldmægtigede

— den portugisiske regering ved L. Fernandes og S. da Nóbrega Pizarro, som befuldmægtigede

— den finske regering ved T. Pynnä, som befuldmægtiget

— Det Forenede Kongeriges regering ved C. Jackson, som befuldmægtiget, bistået af E. Sharpston, QC

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved V. Kreuschitz og D. Martin, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 20. oktober 2005,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 4, stk. 2b, og artikel 19 i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EF) nr. 1399/1999 af 29. april 1999 (EFT L 164, s. 1) (herefter »forordning nr. 1408/71«), og af artikel 7, stk. 2, i Rådets forordning nr. 1612/68/EØF af 15. oktober 1968 om arbejdskraftens frie bevægelighed inden for Fællesskabet (EFT 1968 II, s. 467), som ændret og ajourført ved Rådets forordning (EØF) nr. 2434/92 af 27. juli 1992 (EFT L 245, s. 1) og af artikel 12 EF og 17 EF.

2 Denne anmodning er blevet fremsat inden for rammerne af en retssag, der føres mellem Silvia Hosse, der er tysk statsborger, og delstaten Salzburg. Silvia Hosse, hvis far er beskæftiget i Østrig som lærer i delstaten Salzburg, har bestridt rigtigheden af delstaten Salzburgs afslag på udbetaling af plejeydelse efter Salzburger Pflegegeldgesetz (herefter »SPGG«) (delstaten Salzburgs lov om plejeydelse).

Retsforskrifter

Fællesskabsbestemmelser

3 Artikel 1 i forordning nr. 1408/71 bestemmer:

»I denne forordning

a) betyder udtrykkene »arbejdstager« og »selvstændig erhvervsdrivende« henholdsvis enhver person:

i) der er forsikret i henhold til en tvungen forsikring eller en frivillig fortsat forsikring mod en eller flere risici, der svarer til de sikringsgrene, som indgår i en social sikringsordning for arbejdstagere eller selvstændige erhvervsdrivende, eller til en særlig ordning for tjenestemænd

[...]

t) betyder udtrykkene »ydelser«, »pensioner« og »renter« samtlige ydelser, pensioner og renter, herunder samtlige dele af dem, der afholdes af offentlige midler, og samtlige forhøjelser i form af reguleringstillæg eller andre tillæg, med forbehold af bestemmelserne i afsnit III, samt de ydelser i form af kapitalbeløb, der kan træde i stedet for pensioner eller renter, samt udbetalinger, der foretages som refusion af bidrag.

[...]«.

4 Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 definerer den personkreds, der er omfattet af forordningen:

»Denne forordning finder anvendelse på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og studerende, som er eller har været omfattet af lovgivningen i en eller flere medlemsstater, og som er statsborgere i en af disse stater [...], samt på deres familiemedlemmer og efterladte.«

5 Artikel 3, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Ligebehandling«, bestemmer:

»Personer, der er bosat på en medlemsstats område, og som er omfattet af denne forordning, har de samme pligter og rettigheder i henhold til en medlemsstats lovgivning som denne medlemsstats egne statsborgere, medmindre andet følger af særlige bestemmelser i denne forordning.«

6 Artikel 4 i forordning nr. 1408/71 med overskriften »Sagligt anvendelsesområde« har følgende ordlyd:

»1. Denne forordning finder anvendelse på enhver lovgivning om sociale sikringsgrene, der vedrører:

a) ydelser i anledning af sygdom og moderskab

b) ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen

c) ydelser ved alderdom

d) ydelser til efterladte

e) ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme

f) ydelser ved dødsfald

g) ydelser ved arbejdsløshed

h) familieydelser.

2. Denne forordning finder anvendelse på alle almindelige og særlige sociale sikringsordninger med eller uden bidragspligt samt på ordninger, der pålægger arbejdsgiveren eller rederen forpligtelser med hensyn til de i stk. 1 omhandlede ydelser.

2a. Denne forordning finder ligeledes anvendelse på særlige ikke-bidragspligtige ydelser, der er fastsat i en anden lovgivning eller ordning end dem, der er omhandlet i stk. 1 eller udelukket i henhold til stk. 4, når disse ydelser har til formål

a) enten at dække de risici, der svarer til de i stk. 1, litra a)-h), omhandlede sikringsgrene, i stedet for eller som tillæg til andre ydelser

b) eller udelukkende at sikre særlig beskyttelse af handicappede.

2b. Denne forordning finder ikke anvendelse på bestemmelserne i en medlemsstats lovgivning om de særlige ikke-bidragspligtige ydelser, som er nævnt i bilag II, nr. III, hvis anvendelsesområde er begrænset til en del af medlemsstatens geografiske område.

[...]«

7 I bilag II til forordning nr. 1408/71, nr. III, er følgende ydelse nævnt i afsnit K, Østrig:

»Ydelser, der med hjemmel i delstaternes lovgivning tilkendes handicappede og andre personer med plejebehov«.

8 Artikel 19 i forordning nr. 1408/71 bestemmer:

»1. En arbejdstager eller en selvstændig erhvervsdrivende, der er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat, og som opfylder betingelserne i den kompetente stats lovgivning for ret til ydelser, i givet fald ved iagttagelse af bestemmelserne i artikel 18, har i den stat, hvor han er bosat, ret til følgende ydelser:

a) naturalydelser, der for den kompetente institutions regning ydes af institutionen på bopælsstedet i henhold til den for denne institution gældende lovgivning, som om den pågældende var forsikret dér

b) kontantydelser, der udbetales af den kompetente institution i henhold til den for denne institution gældende lovgivning. Efter aftale mellem den kompetente institution og bopælsstedets institution kan disse ydelser dog udbetales af den sidstnævnte institution for den førstnævnte institutions regning i overensstemmelse med reglerne i den kompetente stats lovgivning.

2. Bestemmelserne i stk. 1 finder tilsvarende anvendelse på familiemedlemmer, der er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente stat, for så vidt de pågældende ikke har ret til disse ydelser i medfør af lovgivningen i den stat, på hvis område de er bosat.

Såfremt familiemedlemmerne er bosat i en medlemsstat, efter hvis lovgivning ret til naturalydelser ikke er betinget af forsikring eller beskæftigelse, anses de naturalydelser, som er ydet de pågældende, som ydet til udgift for den institution, som arbejdstageren eller den selvstændige erhvervsdrivende er tilsluttet, medmindre den pågældendes ægtefælle eller den person, som sørger for børnene, udøver erhvervsmæssig virksomhed på den nævnte medlemsstats område.«

9 Artikel 7 i forordning nr. 1612/68 har følgende ordlyd:

»1. En arbejdstager, der er statsborger i en medlemsstat, må ikke på grund af sin nationalitet behandles anderledes på de øvrige medlemsstaters område end indenlandske arbejdstagere med hensyn til beskæftigelses- og arbejdsvilkår, navnlig for så vidt angår aflønning, afskedigelse og, i tilfælde af arbejdsløshed, genoptagelse af beskæftigelse i faget eller genansættelse.

2. Arbejdstageren nyder samme sociale og skattemæssige fordele som indenlandske arbejdstagere.

[...]«

De nationale bestemmelser

10 SPGG's § 3, stk. 1, bestemmer:

»Personer med plejebehov har krav på plejeydelse,

1. hvis de er østrigske statsborgere

2. hvis de har deres primære bopæl i delstaten Salzburg, og

3. hvis de ikke oppebærer nogen af de ydelser, der er nævnt i § 3 i Bundespflegegeldgesetz (den østrigske forbundslov om plejeydelser, BGBl 110/1993), og ikke har krav på sådanne ydelser.«

11 Hvad angår afholdelsen af udgifterne til plejeydelse efter SPGG's § 3, stk. 1, er det i § 40 i Sozialhilfegesetz (lov om social bistand) fastsat, at denne ydelse skal anses for at udgøre hjælp i særlige livssituationer (SPGG's § 17, stk. 2).

12 § 40 i Sozialhilfegesetz bestemmer:

»1) Udgifterne til socialhjælp skal bæres af delstaten og kommunerne efter følgende bestemmelser:

[...]

5) Til de udgifter, som delstaten har afholdt til hjælp i særlige livssituationer [...], skal kommunerne i det politiske distrikt, hvor omkostningerne er opstået, yde delstaten et årligt bidrag på 50% [...]«

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

13 Sven Hosse er tysk statsborger og grænsearbejder. Han er ansat som lærer i Østrig ved delstaten Salzburg. Han betaler skat, indbetaler sociale bidrag og er omfattet af sygesikringen i Østrig. Han bor i Tyskland i nærheden af den østrigske grænse sammen med sin datter, Silvia Hosse, der er født svært handicappet i 1997.

14 Silvia Hosses mor havde tidligere lønnet beskæftigelse i Tyskland, hvorved hun erhvervede ret til ydelser i henhold til den tyske plejeforsikring. Silvia Hosse kunne i sin egenskab af ydelsesberettiget pårørende oppebære sådanne ydelser, indtil udløbet af moderens barselsorlov i september 2000. Ved barselsorlovens udløb ophørte udbetalingen af ydelsen, idet moderen ikke genoptog lønnet beskæftigelse.

15 Der blev herefter indgivet ansøgning om plejeydelse efter SPGG til Silvia Hosse. Delstaten Salzburg gav afslag på ansøgningen med den begrundelse, at det i henhold til SPGG's § 3, stk. 1, nr. 2, er en betingelse for at oppebære plejeydelse, at den person, der har behov for pleje, har sin primære bopæl i den pågældende delstat.

16 Førsteinstansdomstolen — ved hvilken Silvia Hosse havde anlagt sag til prøvelse af denne afgørelse — frifandt delstaten Salzburg. Den nationale domstol var af den opfattelse, at den omtvistede ydelse i forhold til Silvia Hosse udgør en særlig ikke-bidragspligtig ydelse, der ikke falder ind under anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71, og som derfor ikke kan eksporteres.

17 Appeldomstolen fastslog derimod under henvisning til Domstolens dom af 8. marts 2001 (sag C-215/99, Jauch, Sml. I, s. 1901), at den omtvistede ydelse — i lighed med den i Jauch-sagen omhandlede ydelse — udgør en ydelse i anledning af sygdom i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 4, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71, og at denne kontantydelse skal eksporteres efter samme principper som dem, der gælder for den plejeydelse, der udredes af den østrigske stat (herefter »den statslige plejeydelse«).

18 Efter appeldomstolens opfattelse er Silvia Hosse som datter af en i Østrig pligtforsikret omfattet af den østrigske sygesikringsordning, og hun kan følgelig over for den kompetente østrigske socialsikringsinstitution fremsætte krav om samtlige de kontantydelser, der kan udbetales i anledning af sygdom. Den nævnte domstol finder, at delstaten Salzburg, der er kompetent til at udbetale plejeydelsen i det foreliggende tilfælde, er forpligtet til at udrede denne ydelse som en naturalydelse i anledning af sygdom. Appeldomstolen er af den opfattelse, at bopælskravet i SPGG's § 3, stk. 1, nr. 2, ikke har nogen retsvirkning som følge af den omstændighed, at artikel 19, stk. 1 og 2, i forordning nr. 1408/71 er umiddelbart anvendelig.

19 Appeldomstolens afgørelse blev indbragt for Oberster Gerichtshof, der har besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 4, stk. 2b, i [forordning nr. 1408/71], sammenholdt med bilag II, nr. III, fortolkes således, at en plejeydelse, der i henhold til [SPGG] udbetales til et familiemedlem til en arbejdstager, der er beskæftiget i delstaten Salzburg (Østrig), og som sammen med sin familie er bosat i Forbundsrepublikken Tyskland, som en særlig ikke-bidragspligtig ydelse er undtaget fra anvendelsesområdet for [denne forordning]?

2) Såfremt det første spørgsmål besvares benægtende:

Kan et familiemedlem til en arbejdstager, der er beskæftiget i delstaten Salzburg, og som sammen med sin familie er bosat i Forbundsrepublikken Tyskland, stille krav om udbetaling af plejeydelse efter [SPGG] som en kontantydelse i anledning af sygdom i medfør af artikel 19 og de tilsvarende bestemmelser i de øvrige afdelinger i kapitel 1 i afsnit III i [forordning nr. 1408/71], uanset at det pågældende familiemedlem har sin primære bopæl i Forbundsrepublikken Tyskland, når den pågældende opfylder de øvrige betingelser for at få tildelt ydelsen?

3) Såfremt det første spørgsmål besvares bekræftende:

Kan en ydelse som plejeydelsen efter [SPGG] i sin egenskab af at være en social fordel i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 7, stk. 2, i [forordning nr. 1612/68], undergives en betingelse om, at den berettigede har sin primære bopæl i delstaten Salzburg?

4) Såfremt det tredje spørgsmål besvares bekræftende:

Er det foreneligt med fællesskabsretten, navnlig med bestemmelsen om unionsborgerskabet og forbuddet mod forskelsbehandling i artikel 12 EF og 17 EF, at retten til en social fordel efter artikel 7, stk. 2, [i forordning nr. 1612/68] og retten til plejeydelse efter [SPGG] ikke gælder for unionsborgere, der som grænsearbejdere er beskæftiget i delstaten Salzburg, men som har deres primære bopæl i en anden medlemsstat?

Hvis dette ikke er tilfældet: Gør unionsborgerskabet det også muligt for forsørgelsesberettigede familiemedlemmer til en sådan grænsearbejder, der ligeledes har fast bopæl i en anden medlemsstat, at opnå plejeydelse i delstaten Salzburg efter [SPGG]?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Det første spørgsmål

20 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om en plejeydelse som den, der udbetales i medfør af SPGG, udgør en særlig ikke-bidragspligtig ydelse, der falder uden for anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71 i henhold til forordningens artikel 4, stk. 2b.

Indledende bemærkninger

21 I artikel 4, stk. 2b, i forordning nr. 1408/71 er det fastsat, at bestemmelser i en medlemsstats lovgivning om de særlige ikke-bidragspligtige ydelser, der er nævnt i forordningens bilag II, nr. III, hvis anvendelsesområde er begrænset til en del af medlemsstatens område, ikke falder ind under forordningens anvendelsesområde.

22 I forordningens bilag II, nr. III, afsnit K, vedrørende Østrig, nævnes de ydelser, der med hjemmel i delstaternes lovgivning tilkendes handicappede og andre personer med plejebehov. Den plejeydelse, der tildeles i medfør af SPGG, er således nævnt i bilag II, afsnit III, til forordning nr. 1408/71.

23 Den omstændighed, at den pågældende ydelse er nævnt dér, er imidlertid ikke tilstrækkelig til at henføre den under anvendelsesområdet for artikel 4, stk. 2b, i forordning nr. 1408/71.

24 Ifølge Domstolens faste praksis skal bestemmelserne i forordning nr. 1408/71, der er vedtaget i medfør af artikel 42 EF, fortolkes i lyset af formålet med denne artikel, som er at gennemføre den størst mulige grad af fri bevægelighed for vandrende arbejdstagere. Målet for artikel 39 EF, 40 EF, 41 EF og 42 EF ville ikke blive nået, hvis arbejdstagerne ved at udøve deres ret til fri bevægelighed skulle miste de sociale

fordele, som sikres dem ved en medlemsstats lovgivning, særligt når disse fordele udgør modydelsen for de bidrag, som de har indbetalt (jf. f.eks. dom af 25.2.1986, sag 284/84, Spruyt, Sml. s. 685, præmis 18 og 19).

25 Inden for disse rammer kan fællesskabslovgiver frit vedtage undtagelsesbestemmelser til princippet om, at sociale sikringsydelser kan »eksporteres« (jf. bl.a. dom af 4.11.1997, sag C-20/96, Snares, Sml. I, s. 6057, præmis 41). Sådanne undtagelsesbestemmelser og så meget desto mere artikel 4, stk. 2b, i forordning nr. 1408/71, der helt undtager bestemte ydelser fra forordningens anvendelsesområde, skal fortolkes strengt. Dette indebærer, at den nævnte artikel kun kan henvise til ydelser, der opfylder samtlige de betingelser, som den fastsætter, dvs. ydelser, der både er af særlig karakter, ikke er bidragspligtige, er opført i forordningens bilag II, afsnit III, og som er indført ved en lovgivning, hvis anvendelse er begrænset til en del af medlemsstatens område.

26 Det skal følgelig undersøges, om de øvrige betingelser — dvs. ud over betingelsen om, at lovgivningen om tildeling af plejeydelser efter SPGG skal være opført i bilag II, afsnit III, i forordning nr. 1408/71 — der er fastsat i artikel 4, stk. 2b, er opfyldt.

Indlæg for Domstolen

27 Delstaten Salzburg, den østrigske og Det Forenede Kongeriges regering er af den opfattelse, at den omtvistede ydelse er en »særlig ydelse« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordning nr. 1408/71.

28 Delstaten Salzburg har bl.a. fremhævet, at ydelsen ikke fungerer som et tillæg til en af de grundlæggende sociale sikringsydelser, og at den hverken er knyttet til beskæftigelses- eller bidragsperioder eller til den pågældendes tilhørsforhold til en forsikret personkreds. Ifølge delstaten er der således tale om en »særlig ydelse« i forordning nr. 1408/71's forstand. Delstaten har i denne forbindelse understreget, at forbundsstaten ud fra et historisk synspunkt altid har haft kompetence med hensyn til social sikring, mens delstaterne har haft kompetence med hensyn til social forsorg.

29 Den østrigske regering har i det væsentlige fremført samme argumenter, men den har desuden henvist til den omstændighed, at begrebet »særlig ydelse«, der er blevet indført i forordning nr. 1408/71, svarer til en kategori af »blandede« ydelser, som Domstolen i visse sager har identificeret som ydelser, der indeholder dels elementer, der karakteriserer sociale sikringsydelser, dels elementer, der karakteriserer social forsorg.

30 Det Forenede Kongeriges regering har anført, at den blotte omstændighed, at der er en forbindelse mellem en ydelse og en social sikringsordning, der svarer til de sociale sikringsgrene, der er opregnet i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, ikke udelukker, at denne ydelse kan kvalificeres som en »særlig ydelse«. Hvis en sådan kvalifikation var udelukket, ville forordningens artikel 4, stk. 2a, litra a), der henviser til særlige ydelser, der har til formål — i stedet for eller som tillæg til andre ydelser — at dække de risici, der svarer til disse sikringsgrene, blive tømt for sit indhold, hvilket også gælder for forordningens artikel 10a, stk. 3.

31 Det Forenede Kongeriges regering har ligeledes i det væsentlige anført, at den statslige plejeydelse, der var omtvistet i Jauch-sagen, ikke var »blandet«, da den udelukkende blev tildelt sammen med en social sikringsydelse, nemlig en pension, og aldrig som et led i social forsorg. Derimod udgør en anden ydelse, som

udelukkende tildeles enkelte ydelsesberettigede i form af en social bistandsydelse, også selv om den dækker det samme forsikringstilfælde, en »blandet« ydelse. Modtagerens behov for ydelsen er et afgørende kendetegn ved social forsorg, og dette behov er ikke nødvendigvis af økonomisk art (jf. bl.a. dom af 20.6.1991, sag C-356/89, Newton, Sml. I, s. 3017, og Snares-dommen).

32 Den portugisiske og den finske regering har i det væsentlige indtaget samme standpunkt.

33 Den nederlandske regering har henvist til Jauch-dommen.

34 Kommissionen er derimod af den opfattelse, at plejeydelsen efter SPGG ikke er en særlig ydelse, men derimod en social sikringsydelse i anledning af sygdom som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71.

35 Kommissionen har understreget, at artikel 4, stk. 2b, i forordning nr. 1408/71 skal fortolkes strengt, da der er tale om en undtagelsesbestemmelse. Kommissionen har tilføjet, at plejeydelsen efter SPGG har samme formål, andrager samme beløb og tildeles efter samme betingelser som den statslige plejeydelse, at den ligeledes tildeles på objektivt grundlag efter lovbestemte kriterier, og at den således — på samme måde som den statslige ydelse — udgør en social sikringsydelse i anledning af sygdom som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71. Den omstændighed, at den afviger fra den statslige forsorgsydelse med hensyn til kredsen af ydelsesberettigede og med hensyn til finansieringsmåden, er således uden betydning.

Domstolens svar

36 Det fremgår af opbygningen af forordning nr. 1408/71, at begrebet »social sikringsydelse« som omhandlet i forordningens artikel 4, stk. 1, og begrebet »særlig ikke-bidragspligtig ydelse« som omhandlet i samme forordnings artikel 4, stk. 2a og 2b, gensidigt udelukker hinanden. En ydelse, der opfylder betingelserne for at være »en social sikringsydelse« som omhandlet i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71, kan således ikke kvalificeres som en »særlig ikke-bidragspligtig ydelse«.

37 En ydelse kan anses for en social sikringsydelse, såfremt den tildeles de berettigede uden nogen individuel bedømmelse af personlige behov, men efter lovbestemte kriterier og forudsat, at den vedrører én af de risici, der udtrykkeligt er anført i artikel 4, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 (jf. bl.a. dom af 27.3.1985, sag 249/83, Hoeckx, Sml. s. 973, præmis 12-14, af 16.7.1992, sag C-78/91, Hughes, Sml. I, s. 4839, præmis 15, og af 5.3.1998, sag C-160/96, Molenaar, Sml. I, s. 843, præmis 20, og Jauch-dommen, præmis 25).

38 Det følger heraf, at ydelser, der tildeles på objektivt grundlag efter lovbestemte kriterier med henblik på at forbedre plejekrævende personers sundhedstilstand og levevilkår, i det væsentlige har til formål at supplere ydelserne fra sygesikringen, og at de skal anses for »ydelser i anledning af sygdom« som omhandlet i artikel 4, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71 (Molenaar-dommen, præmis 24 og 25, og Jauch-dommen, præmis 28).

39 En plejeydelse som den, der tildeles i medfør af SPGG, har til formål i form af et fast bidrag at kompensere for plejebetingede ekstraudgifter og navnlig for udgifter, der nødvendigvis må afholdes, for at de pågældende kan sikres den hjælp, de har behov for.

40 Størrelsen af plejeydelsen afhænger af, hvor stort plejebehovet er. Beløbet fastsættes efter det antal timer pr. måned, hvori der udføres pleje. Bedømmelsen af plejebehovet er detaljeret reguleret i en retsforskrift, der foreskriver klassifikation efter plejebehovet. Den plejekrævende persons øvrige indtægter har ingen indflydelse på størrelsen af ydelsen.

41 Ydelsen udbetales til personer, der ikke oppebærer pension eller rente i medfør af forbundsretlige bestemmelser. Det drejer sig hovedsageligt om familiemedlemmer til socialt sikrede personer, om bistandsklienter, handicappede, der er i beskæftigelse, og pensionister, hvis pension udbetales fra delstaterne eller kommunerne.

42 Uanset om en plejeydelse som den i hovedsagen omhandlede kan indeholde en anden ordning end den, der gælder for ydelser, der udbetales efter den tyske plejeforsikringsordning, og som var genstand for Molenaar-sagen, og en anden ordning end den, der gælder for den statslige østrigske plejeydelse, som var genstand for Jauch-sagen, er den ikke desto mindre af samme karakter som disse.

43 Som Domstolen præciserede i Jauch-dommen, kan hverken betingelserne for tildeling af plejeydelsen eller dennes finansieringsmåde — således som den blev analyseret i Molenaar-dommen og i Jauch-dommen — have til formål eller til følge,

at plejeydelsens natur ændres. Den omstændighed, at tildeling af ydelsen ikke nødvendigvis er knyttet til udbetalingen af en sygesikringsydelse eller til en pension, der tilkendes uden for sygesikringens rammer, kan følgelig ikke ændre denne analyse.

44 Herefter, og uanset at disse ydelser har selvstændige kendetegn, må de anses for »ydelser i anledning af sygdom« i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 4, stk. 1, litra a), i forordning nr. 1408/71.

45 Det følger af ovenstående, at én af de nødvendige betingelser for at anvende artikel 4, stk. 2b, i forordning nr. 1408/71, nemlig at den berørte ydelse kan kvalificeres som en »særlig ydelse«, ikke er opfyldt. Det er således ikke længere fornødent at tage stilling til, om de øvrige betingelser i nævnte artikel er opfyldt.

46 Det første spørgsmål skal derfor besvares med, at en plejeydelse som den, der er fastsat i SPGG, ikke udgør en særlig ikke-bidragspligtig ydelse i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 4, stk. 2b, i forordning nr. 1408/71, men en ydelse i anledning af sygdom i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens artikel 4, stk. 1, litra a).

Det andet spørgsmål

47 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret oplyst, om et familiemedlem til en arbejdstager, der er beskæftiget i delstaten Salzburg, og som bor sammen med

sin familie i Tyskland, har krav på udbetaling af en plejeydelse — såfremt den pågældende opfylder de øvrige betingelser for tildeling — som den, der udredes i medfør af SPGG, som en kontantydelse i anledning af sygdom i henhold til artikel 19 og de tilsvarende bestemmelser i de øvrige afdelinger i kapitel 1 i afsnit III i forordning nr. 1408/71.

48 En ydelse i anledning af sygdom som plejeydelsen efter SPGG, der udgør en økonomisk støtte med den virkning, at plejekrævende personers levestandard kan forbedres, idet de kompenseres for de merudgifter, de måtte have som følge af deres plejebehov, må anses for en »kontantydelse« fra sygesikringen i henhold til artikel 19, stk. 1, litra b), i forordning nr. 1408/71 (jf. Molenaar-dommen, præmis 35 og 36).

49 Der er i øvrigt ubestridt, at Sven Hosse er en arbejdstager, der er omfattet af anvendelsesområdet for forordning nr. 1408/71.

50 Det fremgår endvidere af de sagsakter, Domstolen har fået forelagt, at den ret til plejeydelse, der er fastsat i SPGG, er en selvstændig ret for Silvia Hosse og ikke en ret, hun afleder fra sin far.

51 Denne situation er dog ikke til hinder for, at Silvia Hosse kan påberåbe sig retten til plejeydelse fra delstaten Salzburg, selv om hun er bosat i Tyskland, når hun opfylder

de øvrige betingelser for tildelingen, der er fastsat i artikel 19 og de tilsvarende bestemmelser i de øvrige afdelinger i kapitel 1 i afsnit III i forordning nr. 1408/71.

52 Domstolen har ganske vist fastslået, at familiemedlemmer til en arbejdstager i henhold til artikel 2 i forordning nr. 1408/71 kun har afledte rettigheder, dvs. rettigheder, de har erhvervet i denne egenskab, og ikke selvstændige rettigheder, som tildeles dem uafhængigt af det familiemæssige forhold til arbejdstageren (jf. bl.a. dom af 23.11.1976, sag 40/76, Kermaschek, Sml. s. 1669, præmis 7).

53 Domstolen har imidlertid efterfølgende begrænset rækkevidden af denne retspraksis til alene at omfatte de tilfælde, hvor en arbejdstagers familiemedlem påberåber sig bestemmelser i forordning nr. 1408/71, der udelukkende kan finde anvendelse på arbejdstagere, og ikke på deres familiemedlemmer, som f.eks. forordningens artikel 67-71 vedrørende ydelser ved arbejdsløshed (jf. dom af 30.4.1996, sag C-308/93, Cabanis-Issarte, Sml. I, s. 2097). Det forholder sig ikke på tilsvarende måde med forordningens artikel 19, der netop har til formål at sikre arbejdstagerne og deres familiemedlemmer, som er bosat i en anden medlemsstat end den kompetente, ret til at få udbetalt de ydelser i anledning af sygdom, der er fastsat i den relevante lovgivning, for så vidt som familiemedlemmerne ikke er berettiget til disse ydelser i medfør af lovgivningen i den stat, på hvis område de er bosat.

54 Desuden har artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 bl.a. til formål at hindre, at en medlemsstat gør udbetalingen af ydelser i anledning af sygdom afhængig af spørgsmålet om, hvorvidt arbejdstagerens familiemedlemmer har bopæl i den kompetente medlemsstat, hvilket vil kunne afholde Fællesskabets arbejdstagere fra at udøve deres ret til fri bevægelighed.

55 Det ville følgelig være i strid med artikel 19, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 at afskære en arbejdstagers datter fra at oppebære en ydelse, som hun ville have ret til, hvis hun var bosat i den kompetente stat.

56 Det andet spørgsmål skal derfor besvares med, at et familiemedlem til en arbejdstager, der er beskæftiget i delstaten Salzburg, og som er bosat sammen med sin familie i Tyskland, kan kræve, at den kompetente institution på det sted, hvor arbejdstageren er beskæftiget — såfremt den pågældende opfylder de øvrige betingelser for tildeling — udbetaler en plejeydelse som den, der udredes i medfør af SPGG, som en kontantydelse i anledning af sygdom i henhold til artikel 19 i forordning nr. 1408/71, for så vidt som familiemedlemmet ikke er berettiget til en tilsvarende ydelse i medfør af lovgivningen i den stat, på hvis område den pågældende er bosat.

57 I betragtning af besvarelsen af de første to spørgsmål er det ufornødent at besvare de øvrige spørgsmål.

Sagens omkostninger

58 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Store Afdeling) for ret:

1) **En plejeydelse som den, der er fastsat i Salzburger Pflegegeldgesetz, udgør ikke en særlig ikke-bidragspligtig ydelse i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i artikel 4, stk. 2b, i Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet, men en ydelse i anledning af sygdom i den forstand, hvori udtrykket er anvendt i forordningens artikel 4, stk. 1, litra a).**

2) **Et familiemedlem til en arbejdstager, der er beskæftiget i delstaten Salzburg, og som er bosat sammen med sin familie i Tyskland, kan kræve, at den kompetente institution på det sted, hvor arbejdstageren er beskæftiget — såfremt den pågældende opfylder de øvrige betingelser for tildeling — udbetaler en plejeydelse som den, der udredes i medfør af Salzburger Pflegegeldgesetz, som en kontantydelse i anledning af sygdom i henhold til artikel 19 i forordning nr. 1408/71, for så vidt som familiemedlemmet ikke er berettiget til en tilsvarende ydelse i medfør af lovgivningen i den stat, på hvis område den pågældende er bosat.**

Underskrifter